

شنبه 06 تیر 1394 - 07:23

مذاکرات در ایستگاه آخر چه کسی پیاده می شود، ایران یا آمریکا؟

ضرب الاجل هسته‌ای 10 تیرماه پایان می‌یابد و اکنون مهم‌ترین سوال این است؛ آیا توافق صورت می‌پذیرد یا مذاکرات به شکست می‌انجامد و یا سناریوی دیگری رقم می‌خورد؟

ضرب الاجل هسته‌ای 10 تیرماه پایان می‌یابد و اکنون مهم‌ترین سوال این است؛ آیا توافق صورت می‌پذیرد یا مذاکرات به شکست می‌انجامد و یا سناریوی دیگری رقم می‌خورد؟

با توجه به تاریخ ضرب الاجل هسته‌ای (30 ژوئن برابر با 10 تیرماه) مذاکرات ایران و 1+5 به روزهای پایانی خود نزدیک می‌شود. شواهد موجود حکایت از آن دارد که 3 سناریو برای نتیجه مذاکرات هسته‌ای وجود دارد و آن عبارت است از: توافق، شکست مذاکرات و یا تمدید.

حصول توافق هسته‌ای پیش از پایان ضرب الاجل، یکی از این سناریوهاست. رهبر معظم انقلاب در دوم تیرماه سالجاری در دیدار مسئولان نظام فرمودند: «ما دنبال توافقی هستیم. اگر کسی بگوید که در مسئولین جمهوری اسلامی کسی هست که توافق را نمی‌خواهد، خلاف گفته است... ما دنبال توافق خوب هستیم».

با توجه به فرمایشات رهبر معظم انقلاب می‌توان توافق خوب هسته‌ای را از نظر جمهوری اسلامی ایران توافقی دانست که:

- براساس یک مذاکره منطقی، معقول، خارج از سایه شوم تحریم و تهدید، مطابق با همه هنجارها و مقررات پذیرفته شده در سطح بین‌المللی و بدون تبعیض صورت گرفته باشد.

- از تمام دستاوردهای هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران اعم از غنی‌سازی صنعتی و تحقیق و توسعه صیانت کند.

- عزت ملت ایران را به بارزترین وجه حفظ کند.

- به هیچ وجه اجازه بازرسی از مراکز نظامی و بازرجویی از دانشمندان هسته‌ای کشورمان را به طرف مقابل ندهد.

- همه تحریم‌ها اعم از هسته‌ای و غیرهسته‌ای به صورت یکجا برچیده شود.

- از منوط شدن لغو تحریم‌ها به اجرای تعهدات ایران جلوگیری شود.

- با موکول کردن هر اقدامی به گزارش آژانس پرهیز شود.

- محدودیت‌های بلندمدت پذیرفته نشود.

از سوی دیگر دولت آمریکا شدیداً به توافق نیاز دارد. توافق خوب از منظر آمریکا شامل بازرسی‌های سرزده و گسترده و دست نخورده ماندن زیرساخت تحریم‌ها با هدف غایی ریشه کن کردن صنعت هسته‌ای ایران است؛ همان چیزی که مدت‌ها پیش باراک اوباما در موسسه سابان اعلام کرد و گفت کاخ سفید در نهایت به دنبال بی‌مصرف کردن (dismantle) برنامه هسته‌ای ایران است. در بعد سیاسی نیز هدف اصلی آمریکا از توافق، اعلام پیروزی بر انقلاب اسلامی است؛ پیروزی بر ملتی که داعیه استقلال دارد و میتواند الگوی کشورهای دیگر باشد.

شکست مذاکرات نیز دیگر سناریو پیش رو می‌باشد. بسیاری از کارشناسان مسائل بین‌الملل، شکست احتمالی مذاکرات را حاصل زیاده‌خواهی آمریکا عنوان کرده‌اند. هرچند مقامات آمریکایی به دنبال آن هستند که شکست احتمالی مذاکرات را به گردن ایران بیندازند.

یکی از دلایل شکست مذاکرات، بدعهدی طرف آمریکایی و اصرار بر پابرجاماندن ساختار تحریم‌ها می‌باشد. نشنال اینترست در گزارشی در این مورد می‌نویسد: «پیدا کردن فرمولی درست برای کاهش تحریم‌ها احتمالاً چالش‌انگیزترین مسئله در وین خواهد بود».

اگر واشنگتن کاهش تحریم‌هایی را پیشنهاد کند که برای تهران ارزش عملی نداشته باشد، این اقدام به همان نسبت ارزش عملی پایبندی به مذاکرات را برای تصمیم‌گیران ایرانی کاهش خواهد داد.

ایران در توافقنامه موقت هسته‌ای، بیش از آنکه امتیاز دریافت کند، امتیاز داده است، و هم اکنون به دنبال کسب سود آن سرمایه‌گذاری است.

«گروه 5+1 معتقد است که باید برای تضمین پایبندی ایران به تعهدات خود در توافقنامه نهایی احتمالی، ساختار تحریم‌ها را حفظ کند.»

مجله آمریکایی فارین‌پالیسی نیز در گزارشی نحوه تشکیل کمیته‌ای جدید براساس فصل 7 منشور ملل متحد و بازگشت تحریم‌های ایران بدون نیاز به رأی‌گیری در شورای امنیت سازمان ملل را آشکار کرد.

پس از اعمال 4 تحریم شورای امنیت براساس فصل 7 منشور ملل متحد و اصرار غربی‌ها بر حل شدن احتمالی موضوع تحریم‌ها براساس همین بند، حالا دلیل این پیش‌بینی و اصرار مشخص شد.

مجله آمریکایی «فارین‌پالیسی» گزارشی منتشر کرد و براساس اطلاعات منابع آگاه به پرونده هسته‌ای ایران و حقوق بین‌الملل تصریح کرد که آمریکا براساس این فصل خواهد توانست، حق وتوی روسیه و چین را برای بازگشت فوری تحریم‌ها دور بزند.

بر اساس مفاد فصل 7 منشور ملل متحد، کمیسیونی متشکل از اعضای شورای امنیت تشکیل می‌شود و هر یک از اعضای این کمیسیون خواهند توانست درخواست بررسی موارد مشکوک به تخلف ایران از مفاد توافق هسته‌ای را مطرح نمایند. پس از این درخواست، اعضاء می‌توانند یا از ایران توضیح بخواهند و یا به سرعت تحریمی که برای انجام نشدن آن تخلف لغو شده بوده، مجدداً به جریان بیاورند.

بر اساس فصل 7 منشور ملل متحد، برای انجام این کار نیاز به رأی همه اعضاء نیست و این یعنی، چین و روسیه دیگر در این کمیسیون حق وتو ندارند.

با توجه به 3 رأی آمریکا، فرانسه و انگلیس در مقابل 2 رأی روسیه و چین، بازگشت تحریم‌ها از مسیر این کمیسیون، بسیار ساده بنظر می‌رسد.

در همین حال، «میشل سایسن» معاون نماینده آمریکا در سازمان ملل گفت: تحریم‌ها علیه ایران به قوت خود باقی است. سومین و در حقیقت محتمل‌ترین سناریو درخصوص نتیجه مذاکرات نیز، تمدید مذاکرات هسته‌ای است. می‌توان گفت که تیم‌های مذاکره‌کننده بدلیل موارد اختلافی موجود در میز مذاکرات تمایل دارند تا فرصت بیشتری پیش رو داشته باشند، بلکه بتوان به اختلافات پایان داد. امیدی که چندان واقع بینانه به نظر نمی‌رسد چرا که اساساً چالش هسته‌ای میان ایران و غرب ماهیتی غیرفنی داشته و نمی‌توان با توافقی برد-برد به این چالش پایان داد.

به نظر می‌رسد حسن نیت و گام‌های اعتمادساز و شاید فراتر از معاهده NPT تیم مذاکره‌کننده ایرانی در مذاکرات هسته‌ای ایران که نشانه‌های آن را می‌توان در چارچوب گزارش‌های آژانس و اظهارات مقامات غربی دید، امری بدیهی و روشن برای افکار عمومی باشد، ولی آنچه هنوز معضل اصلی و بی‌پایان مذاکرات است، زیاده خواهی غرب و بهانه تراشی آنان برای مقابله با جمهوری اسلامی ایران است که به نظر نمی‌رسد بتوان پایانی را برای آن متصور شد.

ایرانی‌ها زیاده‌خواهی را نمی‌پذیرند

«محمد جواد ظریف» وزیر خارجه ایران در حساب توئیتری خود نوشت: همانطور که رهبر انقلاب تاکید کردند ایرانی‌ها به دنبال یک توافق موقر هستند و زیاده خواهی را بر نمی‌تابند.

ظریف افزود: برای توافقی بادوام و منصفانه به وین می‌رویم.

بازرسی‌های

سرزده از ایران

محور توافق هسته ای

«جاش ارنست» سخنگوی کاخ سفید در کنفرانس خبری با اشاره به مذاکرات هسته‌ای ایران و 5+1 گفت: اواما توافقی را که نسبت به چارچوب مورد توافق در لوزان نقصان داشته باشد، امضاء نخواهد کرد.

ارنست افزود: محور توافق هسته‌ای، بازرسی‌های سرزده از ایران خواهد بود.

وی در ادامه گفت: تمرکز ما بر روی اعمال است و نه بر روی اظهارات مقامات ایرانی.

سخنگوی کاخ سفید تصریح کرد: اعمال ایرانی‌ها یعنی مواضع مذاکره‌کنندگان این کشور و توافقاتی که در لوزان میان آنها و 5+1 منعقد شده است.

ارنست در مواجهه با سوالات متعدد خبرنگاران در خصوص روند مذاکرات گفت: «نمی‌توانم جزئیات زیادی از مذاکرات به شما ارائه دهم... ولی مذاکرات سختی در جریان است و همه طرفین با حسن نیت برای تکمیل روند مذاکرات در مدت زمان تعیین شده، تلاش می‌کنند.

در همین حال، خبرگزاری سی ان ان به نقل از یک مقام ارشد آمریکایی ناشناس نوشت: توافق هسته‌ای احتمالی ایران و گروه موسوم به 5+1 به همراه الحاقیات فنی آن رونمایی شده و به عموم عرضه می‌شود، اما سندی نخواهد بود که امضا شود.

طرح تمدید 10 ساله تحریم‌های ایران در کنگره

پایگاه «واشنگتن فری بیکن» نزدیک به جمهوری‌خواهان آمریکا به نقل از منابع آگاه گزارش داد که «مارک کرک» و «رابرت مندز» به ترتیب سناتورهای جمهوری‌خواه و دموکرات آمریکایی طرح تمدید 10 ساله قانون تحریم‌های ضدایرانی را به

کنگره ارائه کرده‌اند.

این اقدام در حالی صورت می‌گیرد که مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه موسوم به 5+1 در شهر وین اتریش در جریان است. در همین حال، «اد رویس» رئیس کمیته روابط خارجی سنا گفت: بعید است طرفین مذاکره‌کننده ایران و 5+1 به توافقی پایدار و بامعنا برسند که کنگره آن را قبول کند.

رویس در ادامه گفت: عدم بازرسی از تأسیسات نظامی، مخالفت با توقف بلندمدت فعالیت هسته‌ای و تأکید بر لغو فوری تحریم‌ها از موانع توافق است.

ظریف راهی وین شد

به گزارش فارس، دیروز (جمعه) و در دهمین روز رایزنی‌های هسته‌ای در وین در راستای نگارش پیش نویس برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) نشست‌های معاونان و کارشناسان در هتل پله کوبورگ شهر وین برگزار شد.

این رایزنی‌ها از روز چهارشنبه 27 خرداد ماه در سطح معاونان بین سید عباس عراقچی و مجید تخت روانچی و هلگا اشمیت معاونان وزیر خارجه ایران و معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا برگزار شد و یک روز بعد (پنجشنبه 28 خرداد ماه) وندی شرمن نیز به مذاکرات پیوست. معاونان ظریف روز دوشنبه اول تیر ماه نیز به منظور همراهی با ظریف برای دیدار با موگرینی و وزرای خارجه سه کشور اروپایی عضو 5+1 به لوکزامبورگ رفتند و روز سه‌شنبه بازگشتند و از آن روز تاکنون رایزنی‌ها در دو سطح معاونان و کارشناسان ادامه دارد.

محمدجواد ظریف وزیر خارجه ایران، بامداد امروز (شنبه) به منظور شرکت در این دور از رایزنی‌ها و گفت‌وگو با همتایان خود در آستانه نزدیک شدن به پایان تمدید هفت ماهه توافقنامه ژنو راهی وین شد.

یک منبع دیپلماتیک به رویترز خبر داده است که لوران فابیوس، وزیر خارجه فرانسه که احتمالاً در این دور از مذاکرات نیز همان نقش منفی همیشگی را برعهده دارد، امروز (شنبه) عازم وین می‌شود تا در قالب شش کشور موسوم به 5+1 در مذاکرات هسته‌ای با ایران مشارکت کند.

جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا نیز دیروز (جمعه) وارد وین شد تا دور آخر مذاکرات پیش از ضرب‌الاجل 30 ژوئن را از دست ندهد.

عراقچی: مشکلات عمده‌ای وجود دارد

«سرگئی ریابکوف» معاون وزیر خارجه روسیه اعلام کرد که 90 درصد از متن توافق هسته‌ای میان ایران و 5+1 نوشته و تکمیل شده است.

بر اساس گزارش ایترتاس، ریابکوف که کشورش یکی از اعضای حاضر در مذاکرات است، گفت: فکر می‌کنم حدوداً 90 درصد از متن کامل شده ... ولی این مربوط به میزان محتوای نگاشته شده است و نه اهمیت آن.

عباس عراقچی معاون وزیر خارجه در گفت‌وگو با خبرگزاری صدا و سیما در وین گفت: نگارش، کار سختی است، بخصوص در این قسمت‌های آخر، بعضی مشکلات عمده‌ای وجود دارد که هنوز مانع کار است ولی در جزئیات و در بعضی از موارد عمومی پیشرفت‌های خوبی انجام شده است. پیشرفت در متن اصلی بیشتر از ضمائ است.

عراقچی در واکنش به اظهارات ریابکوف گفت: ضمائ چون درگیر جزئیات بسیار زیادی است، یک مقدار مشکل‌تر است. نمی‌شود درصد خاصی اسم برد. بعضی از موضوعات هنوز مانده است و از نظر کیفی اهمیت بیشتری دارد و برخی از موضوعات هست که حل شده و اهمیتش کمتر است.

وی افزود: بحث تمدید الان در دستور کار ما وجود ندارد.

ادعای رویترز درباره تماس تلفنی کری و ظریف

چند روز مانده به ضرب‌الاجل هسته‌ای، خبرگزاری انگلیسی رویترز در خبری اختصاصی مدعی تماس تلفنی «جان کری» با همتای ایرانی خود یعنی «محمد جواد ظریف» و بحث در خصوص گذشته نظامی برنامه هسته‌ای ایران شد.

براساس این گزارش، یک دیپلمات ایرانی به شرط فاش نشدن نامش با رویترز صحبت کرده و گفته که کری دو مرتبه با ظریف تماس گرفت و در طی آن موضع پیشین خود (در خصوص PMD) را اصلاح کرد و گفت که سخنان وی درست فهمیده نشده و فعالیت‌های گذشته ایران هنوز برای آمریکا مهم است و باید در خصوص آن شفاف‌سازی شود.